

## GLOSSARIY

| <b>Atamaning ingliz tilidagi nomlanishi</b> | <b>Atamaning rus tilidagi nomlanishi</b>     | <b>Atamaning o'zbek tilidagi nomlanishi</b>          | <b>Atamaning nomlanishi</b>                                                                                                                                                                                                                                                                     |
|---------------------------------------------|----------------------------------------------|------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Basal-membrane</b>                       | Эмбрионал индукция                           | Bazal (tayanch) membrana                             | qoplovchi va biriktiruvchi to'qimalarni chegaralab turadigan hujayralararo tayanch qavat yoki qatlam. Moddalarning shimilishi va diffuziyasi uchun to'siq hamda elastik tayanch vazifasini bajaradi. Ayrim a'zoldagi kabi tanlab o'tkazish xususiyatiga ega                                     |
| <b>Ferment,enzyme, biological catalyst</b>  | Ферменты, энзимы, биологические катализаторы | Fermentlar, enzymalar, biologik katalizatorlar       | barcha tirik organizmlarda hosil bo'ladigan va katalizatorlik vazifasini bajardigan oqsil tabiatli moddalar. Biokimyoviy reaksiyalar tezligini oshiradi. Dastlab achitqi zamburug'larida aniqlangan. Ayrim ribonuklein kislotalar (ribozimlar) ham fermentativ faollikka ega (q. Enzimologiya). |
| <b>Fibrin</b>                               | Фибрин                                       | Fibrin                                               | qon plazmasi tarkibidagi suvda erimaydigan oqsil. Fibrinogen-dan qon ivishi paytida hosil bo'ladi.                                                                                                                                                                                              |
| <b>Glycolis</b>                             | Гликолиз                                     | Glikoliz                                             | tirik organizmlarda glukozaning sut kislotasigacha fermentativ yo'l bilan parchalanishini ta'minlovchi anaerob jarayon                                                                                                                                                                          |
| <b>Isoferment</b>                           | Изофермент                                   | Izoferment                                           | bir biologik turda bir-biriga o'xshash katalitik reaksiyalarni bajaruvchi, biroq tuzilishi va fizik-kimyoviy hamda immunologik xususiyatlari bilan farq qiluvchi fermentlar guruhi.                                                                                                             |
| <b>Lactose</b>                              | Молочный сахар - лактоза                     | Laktoza – sut shakari                                | ikki molekula glukozadan tashkil topgan disaxaridlar. Ko'p miqdorda sutda va ba'zi o'simliklar tarkibida qisman uchraydi.                                                                                                                                                                       |
| <b>Macroenergetic joining</b>               | Макроэнергетические вещества                 | Makroenergetik birikmalar, energiyaga boy birikmalar | ATF va fermentativ reaksiyalarda ATF hosil qilish xususiyatiga ega bo'lgan birikmalar. Bu birikmalarni gidroliz qilinganda ko'p miqdorda energiya ajralib chiqadi.                                                                                                                              |
| <b>Metabolism</b>                           | Обмен веществ                                | Moddalar almashinuvi                                 | hujayrada fermentlar ishtirokida boradigan moddalarning hosil bo'lishi, parchalanishi va o'zaro almashinuvidan iborat bo'lgan barcha reaksiyalarning yig'indisi. Bunda organizm hayot faoliyati, o'sishi, ko'payishi uchun zarur moddalar va energiya bilan ta'minlanadi                        |

|                            |                         |                        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
|----------------------------|-------------------------|------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Breezing chain</b>      | Дыхательная цепь        | Nafas olish zanjiri    | organik birikmalarning oksidlanishini amalga oshiruvchi fermentlar to‘plami                                                                                                                                                                                                                               |
| <b>Nucliotides</b>         | нуклеотиды              | Nukleotidlar           | azot asoslari, uglevod komponentlari va fosfor kislotadan tashkil topgan organik birikmalar. Irsiy informatsiyaning elementar tuzilma birligi hisoblanadi. Ferment-larning kofermentlari sifatida muhim ahamiyatga ega.                                                                                   |
| <b>Protien</b>             | Белки                   | Oqsillar               | yuqori molekulali tabiiy organik birikmalar: 2o xil aminokislota qoldiqlaridan tashkil topgan. Tirik organizmlar hayot faoliyatida muhim ahamiyatga ega. Turli-tuman vazifalarni, jumladan, boshqaruvchilik (gormonlar), katalitik (fermentlar), himoya qilish (zidditanachalar) va boshqalarni bajaradi. |
| <b>Terminatsiya,</b>       | Терминация              | Chegaralash, tamomlash | ma’lum terminator — kodonlar yordamida polipeptid zanjir sintezining tamomlanishi                                                                                                                                                                                                                         |
| <b>Genetic information</b> | Генетическая информация | Genetik axborot        | Organizm genotipidagi barcha genlarning molekular strukturasining DNK molekulasida nomoyon etilganligi – kodlanganligi. Genetik axborot organizm belgi va xkususiyatlarining irsiylanishi va rivojlanishini ta’min etuvchi oqsil molekulalarining sintezlanishini nima ta’min etadi                       |
| <b>Genetic code</b>        | Генетический код        | Genetik kod            | Irsiy kod – DNK molekulasida nukleotidlar muayyan tartibda joylashishi orqali oqsil biosintezi jarayonida polipeptid zanjirlariga aminokislotalarning joylashish tartibining belgilangan bo’lishi                                                                                                         |